

กรณีจึงเห็นได้ว่า วัตถุประสงค์ของการสหกรณ์และการฌาปนกิจสงเคราะห์ต่างมุ่งเพื่อการสงเคราะห์บุคคลที่เป็นสมาชิกและครอบครัว เฉพาะอันเกิดมาจากการตายของสมาชิกนั่นเองซึ่งสอดคล้องกับความในมาตรา ๔๖ (๒) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่ลักษณะของเงินสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ และ ประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง วิธีการจ่ายเงินค่าจัดการศพหรือค่าจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัวการใช้จ่าย และการเก็บรักษาเงินของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์นั้นกำหนดไว้ ๒ รูปแบบ กล่าวคือ แบบแรกคือ เงินในการจัดการศพ และแบบที่สองคือ เงินจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัว ดังนั้น **“เงินจัดการศพ”** จึงเป็นเงินที่ใช้สำหรับจัดการศพสมาชิกเท่านั้น ส่วน **“เงินสงเคราะห์ครอบครัว”** เป็นเงินอีกส่วนหนึ่งที่สมาชิกจะต้องระบุไว้ในใบสมัครให้เป็นผู้รับเงินสงเคราะห์ และหรือเป็นผู้จัดการศพซึ่งต้องเป็นบุคคล ดังต่อไปนี้

(๑) สามี ภริยา บุตร บิดา มารดา

(๔) ปู่ ย่า ตา ยาย

(๒) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน

(๕) ลุง ป้า น้า อา

(๓) พี่น้องร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน

(๖) ผู้อุปการะเลี้ยงดู หรือ ผู้อยู่ในอุปการะเลี้ยงดู

แต่อย่างไรก็ตามเงินเหล่านี้มิใช่ทรัพย์สินมรดกของสมาชิกผู้ตาย เนื่องจากเป็นทรัพย์สินที่เกิดหลังจากที่สมาชิกถึงแก่ความตาย ดังนั้นสหกรณ์ไม่อาจให้สมาชิคนำเอาเงินที่จะได้จากการฌาปนกิจสงเคราะห์มาค้าประกันการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์

การที่คนสหกรณ์หรือสหกรณ์หลายแห่งนำเอาแนวคิดที่ว่า กิจการการฌาปนกิจสงเคราะห์เป็นการสงเคราะห์ร่วมกันในการ **“จัดการศพหรือจัดการงานศพและสงเคราะห์ครอบครัวของสมาชิก”** ซึ่งถึงแก่ความตายอันเป็นหลักการในช่วยเหลือตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามความมุ่งหมายของการจัดตั้งสหกรณ์ตามความในมาตรา ๔๖ (๒) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่ด้วยข้อกฎหมายว่าการดำเนินการสงเคราะห์การจัดการงานศพของสมาชิก ต้องดำเนินการโดย “สมาคมฌาปนกิจ” ซึ่งต้องจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ กรรมการสหกรณ์หรือสมาชิกสหกรณ์หลายแห่ง จึงพากันก่อตั้งสมาคมฌาปนกิจขึ้นเพื่อการช่วยเหลือซึ่งกันและกันแต่ด้วยความไม่เข้าใจของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่มีเจตนาดีที่จะป้องกันไม่ให้สหกรณ์เสียหาย และเพื่อให้ครอบครัวของสมาชิกผู้กู้และสมาชิกผู้ค้าประกันต้องเดือดร้อนหากสมาชิกผู้กู้ถึงแก่ความตาย สหกรณ์จึงให้สมาชิกผู้กู้สมัครเป็นสมาชิกฌาปนกิจสงเคราะห์และให้ทำหนังสือยินยอมให้สหกรณ์เอาเงินจัดการศพสมาชิกและสงเคราะห์ครอบครัวมาชำระหนี้ก่อน โดยมีได้นำไปจัดการศพสมาชิกและสงเคราะห์ครอบครัว จนถูกมองว่าสหกรณ์นำเอาเงินฌาปนกิจสงเคราะห์มาค้าประกันหนี้สมาชิกผู้กู้ จนสมาชิกสหกรณ์ร้องเรียนว่าถูกบังคับให้เป็นสมาชิกฌาปนกิจสงเคราะห์ เมื่อจะกู้เงินจากสหกรณ์จนอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์มีหนังสือถึงสหกรณ์จังหวัดกำชับให้ดูแลห้ามสหกรณ์ใดกระทำการดังกล่าว